

Primærbestyrelsen
Landbrug & Fødevarer

16. december 2016

Forslag til ny regulering af kvælstofanvendelsen

Landbrug og Fødevarer, Planteproduktion har på sit møde den 13. december besluttet at anmode Primærbestyrelsen om at på sit kommende møde at beslutte at gå videre med et forslag til, hvordan landmændene skal dokumentere, at de lever op til de krav, der bliver til dem, når den målrettede regulering skal iværksættes fra og med dyrkningssæsonen 2018/19.

Sektorbestyrelsens anmodning har denne ordlyd:

"Primærbestyrelsen skal på sit første møde i det nye år beslutte, at forslaget skal forelægges for NaturErhvervstyrelsen sammen med det udkast til pilotprojekt, som SEGES vil udarbejde i nærmeste fremtid. Det skal være op til Primærbestyrelsen at beslutte, hvornår andre interesseorganisationer skal inddrages i debatten.

Forslaget til ny regulering:

Den nye regulering skal opfylde et dobbelt formål

Formålet med den nye regulering skal være, at det bliver landmandens eget ansvar via godt landmandskab at nedbringe kvælstoftabet fra bedriften til et acceptabelt niveau. Det er både i landmandens egen – og i samfundets – interesse, at plantetilgængeligt kvælstof bliver nyttiggjort i planteproduktion frem for at gå til spilde og forårsage miljøproblemer i såvel overflade- som grundvand.

Forslaget består af 2 dele:

1) Valgfrihed med hensyn til valg af metode og dokumentation af at tabet er tilstrækkeligt lavt.

Landmanden skal selv kunne vælge, hvilken metode, der bliver brugt til at dokumentere, at bedriftens miljøaftryk ikke overstiger de krav, som samfundet har besluttet

Der skal kunne vælges mellem følgende dokumentationsformer:

- a. Et **balanceregnskab**, som dokumenterer, at kvælstofoverskuddet ikke overstiger den grænse, der kommer til at gælde for bedriften. Denne løsning er tiltænkt bedrifter, der har så god en kvælstofudnyttelse, at det ikke har mening at stille yderligere krav. Og i konsekvens heraf er der ikke krav om eksempelvis efterafgrøder.
- b. Et **balanceregnskab**, som dokumenterer, at kvælstofoverskuddet ikke overstiger den grænse, der gælder for bedriften *forudsat en vis arealandel med efterafgrøder*.
- c. Et **gødningsregnskab**, som i dag, der dokumenterer, at generelle normer for tilførsel af plantetilgængeligt kvælstof ikke overskrides, og at der dyrkes efterafgrøder på en bestemt arealandel. Der skal være mulighed for at veksle arealandele med efterafgrøde med ændring af bedriftens kvælstofkvote.
(I konsekvens af Fødevarer- og Landbrugspakken vil normerne fra og med 2018/19 muligvis komme til at variere fra vandområde til vandområde)
- d. **Med måling af kvælstofafstrømningen fra bedriften** at dokumentere, at udledningen ikke er større end bedriftens forholdsmæssige andel af målbelastningen i der respektive vandområder, som de er beskrevet i Vandområdeplanerne.
- e. **En forenklet model**, som eksempelvis kan bestå i, at der kan anvendes en vis kvælstofmængde pr ha registreret landbrugsareal uden yderligere dokumentation.
- f. (På bedrifter beliggende i områder med **særlige drikkevandsinteresser** kan det blive nødvendigt at skulle dokumentere yderligere tiltag, som dyrkning af ekstra efterafgrøder)

1) Muligheder for forenklinger

Derudover skal der ske forenklinger, således som underudvalget allerede har foreslået. Bl.a. ved i løsning b og c at ændre kravet til arealandel med efterafgrøder til krav om, at en vis andel af arealet om efteråret skal være med afgrøder, efterafgrøder eller spildplanter.

Forslaget er et resultat af et grundigt forarbejde

Et underudvalg under Sektorbestyrelsen har i næsten et år udarbejdet

1. ovenstående forslag,
2. et forslag til forenkling af reglerne, så man som landmand får færre datokrav at leve op til (dette er tidligere fremsendt til L&F's sekretariat, så det har kunnet indgå i drøftelserne med de statslige styrelser),
3. og et forslag om at ændre kravene til arealandel med efterafgrøder til et krav om en vis bevoksningsandel, hvilket bl.a. indebærer, at kontrollen kan forenkles ved at erstatte den fysiske kontrol på bedriften med tolkning af satellitfotos.

Helt overordnet ønsker sektorbestyrelsen, at de meget rigoristiske regler, vi har i dag, i højere grad skal erstattes af en promovering af godt landmandskab, og at forholdet mellem landmand og myndigheder mere får karakter af samarbejde, således som det kendes fra vore nabolande, eksempelvis Sverige.

Udvalget har arbejdet i størrelsesordenen 50 bilag, så forslaget bygger på et rimeligt gennemarbejdet grundlag. Og hvis det ønskes, kan disse bilag naturligvis blive fremsendt eller præsenteret på mødet.

Opbakning fra universiteterne

Forslaget har været drøftet med toneangivende professorer på næringsstofområdet fra både Københavns Universitet og Aarhus Universitet. De har udvist forståelse for det, hvilket de givetvis også vil gøre, når styrelserne søger faglig bistand i en kommende forhandlingssituation.

Venlig hilsen

Ivar Ravn

Direktør